

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА № 0400206822

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Община Септември за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Квалифицирано мнение	4
База за изразяване на квалифицирано мнение.....	4
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	12
Обръщане на внимание – заеми от сметката за чужди средства	15
Правно основание за извършване на одита	16
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	16
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	17
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет	18
Коригирани неправилни отчитания.....	18
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	24
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	266

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СС	Счетоводен стандарт
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
МФ	Министерство на финансите
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗСч	Закон за счетоводството
ЦБ	Централния бюджет
ПРБ	Първостепенен разпоредител с бюджет
ВРБ	Второстепенен разпоредител с бюджет
ОБА	Общинска администрация
АОС	Акт за общинска собственост

**ДО
Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
48-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-ЖА ВАСКА РАЧЕВА
КМЕТ НА ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Община Септември, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че с изключение на ефекта от въпросите, описани в раздел *База за изразяване на квалифицирано мнение* от настоящия доклад, приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Община Септември към 31 декември 2021 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и паричните ѝ потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси (ЗПФ).

База за изразяване на квалифицирано мнение

При одита на консолидирания годишен финансов отчет (ГФО) на Община Септември за 2021 г., Сметната палата констатира следните неправилни отчитания:

1. При одитните процедури за проверка относно извършване на преглед за преоценка/обезценка на нефинансовите дълготрайни активи е установено:¹

1.1. В Счетоводната политика (СчП) на Община Септември е възприет подход извършването на преглед за обезценка на нефинансовите активи да е на две години (подт. 4.2 на т. 4 „Оценка след първоначално признаване“ от раздел V „Оценка на активите“).

Неправилно е определено, че при прегледа за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи следва да се извърши съпоставка между отчетната стойност на

¹ Одитно доказателство № 3

актива, вместо между балансовата и текущата възстановима стойност.

Не са спазени указанията на Министерство на финансите (МФ), дадени в т. 20 и т. 71 от ДДС № 5 от 2016 г., относно извършване на преоценка и обезценка спрямо балансовата стойност на амортизируемите нефинансови дълготрайни активи.

Допуснатото несъответствие е оценено по характер.

1.2. В Община Септември не е извършван преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи през последните три години.

На одитния екип е представена информация, че последният преглед за обезценка на нефинансови дълготрайни активи - транспортни средства, е извършен през 2017 г., като за останалите класове активи не е предоставена информация кога е извършен такъв.

Не са спазени сроковете съгласно подт. 4.2 на т. 4 „Оценка след първоначално признаване“ от раздел V „Оценка на активите“ от Счетоводната политика на Община Септември – веднъж на две години и т. 86 от ДДС № 7 от 2017 г. на МФ – най-малко веднъж на три години, във връзка с извършването на преглед за обезценка/преоценка на нефинансовите дълготрайни активи.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23. от ДДС №20 от 2004 г., във връзка с т. т. 7.1 и 7.2 на СС 16 Дълготрайни материални активи, относно оценките след първоначално признаване на ДМА. Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 20 и т. 71 на ДДС № 5 от 2016 г. относно съпоставяне на текущата възстановима стойност на активите с балансовата им стойност при извършване на преглед за преоценка.

Допуснатото е съществено по характер.

2. През 2021 г. не са съставени счетоводни операции за коригиране на следните неправилни отчитания, установени при извършения финансов одит на ГФО на общината за 2020 г.:

2.1. В Общинска администрация - Септември (ОБА - ПРБ²):³

2.1.1. С пет броя актове за частна общинска собственост (АЧОС) са актувани земеделски имоти, непризнати в предходни отчетни периоди в отчетността на общината, които са осчетоводени по сметка 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“ (отчетна група ДСД) по данъчна оценка, общо в размер на 10 485 лв., вместо по справедлива стойност.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от Счетоводен стандарт (СС) 16 „Дълготрайни материални активи“, т. А.2, раздел V „Оценка на активите“ от Счетоводната политика на Община Септември и чл. 26, ал. 1, т. 9 от Закона за счетоводството (ЗСч) за оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети.

2.1.2. Извършена е промяна на отчетната стойност на актив „Поликлиника“, поради издаване на нов акт за общинска собственост (АОС). Месечната амортизация за актива е определена, като новата амортизируема стойност е разпределена за 252 месеца, а не за оставащите 223 месеца от срока на годност. Новата амортизируема стойност

² Първостепенен разпоредител с бюджет (ПРБ).

³ Одитно доказателство № 1. Неправилните отчитания по т. 2.1 са установени първоначално при одита на ГФО на общината за 2019 г.

неправилно е определена в размер на 177 534 лв., вместо 156 578 лв., тъй като не са приспаднати начислените към датата на преоценката амортизации, в размер на 20 956 лв.

Данъчната оценка на имотите не е надежден индикатор на справедливата им стойност. Фигуриращите в новосъставените АОС данъчни оценки може да се използват при обезценката/преоценката само доколкото се явяват надежден индикатор за справедливата стойност на съответните имоти, в противен случай не би следвало да се вземат предвид.

Не са спазени изискванията на т. 46 от ДДС № 5 от 2016 г. на МФ, при наличието на събития или на новопостъпила информация, водещи до промени в някой от параметрите, в резултат на което се очаква съществена промяна на разхода за амортизации или неговото разпределение по години, да се ревизират първоначалните предположения и очаквания на съответните параметри, залежали при определянето на първоначалния размер и разпределението на амортизацията за срока на годност на актива.

Неправилното отчитане не оказва съществено⁴ влияние на балансовата стойност на актива към 31.12.2021 г., но при цялостното изпълнение на новия амортизационен план би довело до повторно начисляване на разходи за амортизация в размер на 20 956 лв.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено по характер.

2.2. Не е извършен преглед за определяне на справедливи оценки на активи – поземлени имоти и прилежащи земи:⁵

2.2.1. Пет актива, на обща стойност 949 730 лв., са балансово признати по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в отчетна група „Бюджет“ на стойности, съгласно издадени данъчни оценки, без да е извършен преглед за определяне на справедливата им стойност.

Допуснатото е съществено по характер.

2.2.2. За отчитане на преактуване на поземлен имот в с. Карабунар, признат в отчетността на общината в предходен отчетен период, съгласно издаден нов АОС № 3642 от 04.11.2020 г., с данъчна оценка в размер на 119 946 лв., са съставени счетоводни операции по дебита и кредита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ (със стойност 4 238 лв., по която активът е признат в отчетността) за отразяване на промяната в характера на собствеността на имота от публична общинска в частна общинска, и по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в кореспонденция със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ (със стойност 115 708 лв. представляваща разликата до 119 946 лв.). Счетоводните операции са съставени без да се извърши преглед за обезценка/преоценка и съответно определяне на справедлива стойност на имота. Следвало е да се съставят само записвания по аналитични партии и подсметки към синтетичната счетоводна сметка, по която е отразяван съществуващия до момента актив.

⁴ От промяната на отчетната стойност на актива през 2019 г. до 31.12.2021 г. влиянието по стойност е в размер на 64 лв.

⁵ Одитно доказателство № 2

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието и на т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ относно оценките след първоначално признаване на ДМА.

С размера на допуснатото неправилно отчитане (115 708 лв.) неправилно са завишени шифър 0017 „Зем, гори и трайни насаждения“ от актива и шифър 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от пасива на баланса.

2.2.3. Десет актива (поземлени имоти), на обща стойност 259 060 лв., са балансово признати по сметка 2201 „Зем, гори и трайни насаждения“ с определената в АОС данъчна оценка, без извършен преглед за определяне на справедливата им стойност. За актуваните имоти няма издадени по-рано актове за общинска собственост, но активите са съществували в имотните регистри на общината.

Одитният екип не може да се произнесе относно верността на стойността на имотите, тъй като данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. А.2, раздел V „Оценка на активите“ от Счетоводната политика на Община Септември и чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч за оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т.т. 7.1 и 7.2 на СС 16 „Дълготрайни материални активи“, относно оценките след първоначално признаване на ДМА. Фигуриращите в новосъставените АОС данъчни оценки може да се използват при обезценката/преоценката само доколкото се явяват надежден индикатор за справедливата стойност на съответните имоти, в противен случай не би следвало да се вземат предвид.

Допуснатото е съществено по характер.

2.3. В три ВРБ на Община Септември - ОУ „Христо Ботев“, с. Семчиново, ОУ „Христо Смирненски“, с. Ветрен дол и ОУ „Христо Ботев“, с. Карабунар през 2020 г. са закупени общо 3 броя „мобилна стойка за мултимедиен дисплей“ с единична стойност от 690 лв. В ОУ „Христо Ботев“ – с. Карабунар активът е признат по сметка 2060 „Стопански инвентар“, а в останалите ВРБ по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“.⁶

Не е приложен единен подход в системата на първостепенния разпоредител с бюджет за счетоводното класифициране на активите. В Счетоводната политика на Община Септември не е регламентиран ред за отчитане на такива активи.

⁶ Одитно доказателство № 1

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 61 от ДДС № 20 от 2004 г., относно прилагането на унифицирана счетоводна политика в рамките на цялата система от подведомствени разпоредители.

Допуснатото несъответствие е оценено по характер.

2.4. С договор от 10.12.2019 г., Министерство на здравеопазването (МЗ), чрез Областна администрация – Пазарджик, прехвърля безвъзмездно на Община Септември право на собственост върху земя и сгради. Имотите са актувани от общината с Акт за публична общинска собственост (АПОС) № 3581 от 17.12.2019 г. и към датата на утвърждаване на акта са с данъчна оценка от 142 123 лв. (в т.ч. на земята - 45 064 лв. и на сградите - 97 059 лв.).

В счетоводните регистри на ОБА (ПРБ), през 2019 г. имотите са признати неправилно по данъчна оценка (142 123 лв.) по дебита на сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (45 064 лв.), 2031 „Административни сгради“ (74 281 лв.), 2032 „Жилищни сгради, общежития и апартаменти“ (8 181 лв.) и 2039 „Други сгради“ (14 597 лв.). Следвало е да бъдат признати по балансовата стойност, фигурираща в отчетността на бюджетната организация-прехвърлител, а прехвърлянето да бъде отчетено от прехвърлителя и получателя в рамките на един и същи отчетен период (тримесечие).

В МЗ, отчетната стойност, в размер на 701 086 лв., на безвъзмездно прехвърлените активи и акумулирана амортизация, в размер на 16 399 лв., са отписани от счетоводните регистри през м. януари 2020 г. Балансовата им стойност, в размер на 684 687 лв. (в т.ч. земя – 89 981 лв. и сгради – 594 706 лв.), е отписана в съответствие с указанията на МФ, дадени с т. 20 от ДДС № 5 от 2016 г. във връзка с т. 20.6 от ДДС № 20 от 2004 г.

В ОБА, на основание на получени от МЗ през м. юни 2020 г. документи с характеристиките на имотите, са съставени счетоводни операции за увеличение на отчетната им стойност със сумата от 558 963 лв. (разликата между 701 086 лв. и 142 123 лв.), по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ – 44 917 лв., и дебита на сметките от подгрупа 203 „Сгради“ – 514 046 лв. (вместо с 497 647 лв.).

В резултат на съставените в ОБА счетоводни операции, към 31.12.2021 г. отчетната стойност на имотите е в общ размер на 701 086 лв. вместо 684 687 лв., в т.ч. на земята правилно в размер на 89 981 лв., а на сградите неправилно в размер на 611 105 лв., вместо 594 706 лв.⁷

Балансовата стойност на сградите е в размер на 594 930 лв., вследствие на начислени през 2020 г. и 2021 г. амортизации, на обща стойност 16 175 лв. Амортизациите са определени на база остатъчна стойност на сградите от 8 976 лв., неправилно изчислена като процент⁸ от данъчната им оценка (97 059 лв.), вместо като процент от балансовата стойност, по която същите са отписани/прехвърлени от МЗ (594 706 лв.), поради което в амортизационния план остатъчната стойност неправилно е намалена с 46 824 лв.⁹

⁷ Равна с балансовата стойност на сградите по баланса на МЗ.

⁸ Определен в амортизационната политика на общината.

⁹ Одитно доказателство № 1

Счетоводното отразяване на прехвърлянето на имотите между МЗ и Община Септември не е отчетено от прехвърлителя и получателя в един и същи отчетен период, по балансова стойност на прехвърлителя (684 687 лв.), като не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 22 от ДДС № 5 от 2016 г.

Неправилно съставените в ОБА счетоводни операции са довели към 31.12.2021 г. до завишена отчетна стойност на сградите с 16 399 лв., завишена балансова стойност на сградите с 14 781 лв. и начислени в повече разходи за амортизации на сградите - 1 617 лв. (в т.ч. 492 лв. през 2021 г.), поради което към 31.12.2021 г. е завишен шифър 0011 „Сгради“ от баланса с 14 781 лв. и е завишен е шифър 0603 „Разходи за амортизации“ с 492 лв. от ОПР.

3. При извършени одитни процедури за проверка на активите в отчетна група ДСД са установени следните неправилни отчитания на признати в отчетността към 31.12.2021 г. имоти – земи:¹⁰

3.1. В ОБА и Кметство с. Карабунар – ВРБ, дванадесет¹¹ поземлени имота – общинска собственост, са признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ по данъчна оценка на обща стойност 151 212 лв., определена в АОС към 31.12.2021 г.

В Кметство с. Карабунар (ВРБ) за един от имотите има съставен по-рано АОС от 2014 г. с данъчна оценка от 4 408 лв. На основание на издадения през 2021 г. нов АОС, с данъчна оценка от 121 730 лв., без основание е съставена счетоводна операция по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ и кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“, с разликата до новата данъчна оценка, в размер на 117 322 лв., вместо да се допълни аналитичната информация за новосъставения АОС за имота.

В Раздел V, т. 4 от Счетоводната политика на Община Септември е определен препоръчителен подход за оценка на активите след първоначално признаване. Предвид съществената разлика между отчетната стойност и новата данъчна оценка на актива, следвало е от общината да се извърши анализ относно това, дали активът е бил включен или следва да се включи при периодичен преглед за преоценка, като се определи неговата справедлива стойност.¹²

3.2. Осем преактувани поземлени имоти на обща стойност 3 632 лв., заведени в счетоводните регистри през предходни отчетни периоди, съгласно издадени нови АОС са признати в отчетността по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД с определената данъчна оценка (в ОБА - ВРБ).

3.3. При признаването в отчетността на разделен актив – сгради и прилежаща земя, са допуснати следните неправилни отчитания:

В предходен период са признати в отчетността на общината по данъчната оценка, определена с АПОС № 2949 от 2017 г., следните активи: признати по сметка 2039 „Други сгради“ - масивна сграда със стойност 5 820 лв., признати разходи по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ - незавършена сграда

¹⁰ Одитно доказателство № 4

¹¹ В т.ч. число девет имота, на обща стойност 22 986 лв., в ОБА (ВРБ) и три имота, на обща стойност 128 226 лв., в Кметство с. Карабунар (ВРБ).

¹² т. 7.2 от СС 16, съгласно която преоценките на дълготрайни материални активи трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

със стойност 475 310 лв. и по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ – земя, със стойност 314 160 лв.

През 2021 г. имотът е разделен с два АОС на сграда с прилежаща земя¹³ и на УПИ¹⁴, без промяна в параметрите на първоначално признатите активи.

Признаването в отчетността на разделените активи на основание два новосъставени АОС е извършено по определените данъчни оценки – по сметка 2039 „Други сгради“ със стойност 5 617 лв.; по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ със стойност 458 757 лв. и по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ със стойност 102 816 лв. в отчетна група „Бюджет“, и по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ със стойност 264 180 лв. в отчетна група ДСД чрез сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи „Бюджет“ и „Други сметки и дейности““. Разликата¹⁵ в стойността на данъчните оценки между двата акта е осчетоводена по сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“. Предвид прекласифицирането на част от прилежащата земя към сграда в поземлен имот е следвало от общината да се определи справедливата му стойност.

Данъчната оценка на балансово признатите през 2021 г. активи – сгради и поземлени имоти не е надежден индикатор за справедливата им стойност към датата на финансовия отчет.

На одитния екип не е предоставена информация за извършен от общината анализ доколко данъчната оценка на активите се явява надежден индикатор за определяне на тяхната справедлива стойност, което не позволява да се потвърди избраният подход за първоначалното признаване на дълготрайните активи.

По време на одита, от одитния екип са анализирани разпоредителни сделки с имоти (земи) – общинска собственост, реализирани през 2021 г., по стойности, които значително се различават от данъчните оценки на имотите. Средната стойност, по която са осчетоводени имотите е 6.25 лв. на 1 кв.м., а средната пазарна стойност на продадените през 2021 г. общински имоти е приблизително три пъти по-висока от балансовата им стойност. Извършена продажба на публичен търг на сграда с прилежаща земя през одитирания период е на стойност шест пъти по-висока от данъчната оценка на активите.

Одитният екип не може да се произнесе относно верността на стойността, по която са признати имотите, тъй като данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

¹³ С АОС № 3780 от 2021 г. се актуват със следните данъчни оценки: масивната сграда на стойност 5 617 лв., незавършената сграда на стойност 458 757 лв. и прилежаща земя на стойност 102 816 лв.

¹⁴ С АОС № 3781 от 2021 г. се актува поземлен имот с данъчна оценка 264 180 лв.

¹⁵ По дебита 16 756 лв. и кредита на сметката 49 980 лв.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. А. ДМА, 2. Метод на оценка на ДМА от раздел V „Оценка на активите“ от Счетоводната политика на Община Септември.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23. от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т.т. 7.1 и 7.2 на СС 16 „Дълготрайни материални активи“, относно оценките след първоначално признаване на ДМА. Фигуриращите в новосъставените АОС данъчни оценки може да се използват при обезценката/преоценката само доколкото се явяват надежден индикатор за справедливата стойност на съответните имоти, в противен случай не би следвало да се вземат предвид.

Допуснатото е съществено по характер.

4. В Община Септември, неправилно е възприета практика действително изпълнени строително-монтажни работи (СМР) да се приемат с приемо-предавателни протоколи (акт Образец № 19) и съответно, да се фактурират в следващи отчетни периоди, вместо стопанските операции да бъдат признати в момента на тяхното възникване. През 2021 г. са признати разходи за изпълнени през 2020 г. СМР, на обща стойност 408 094 лв.¹⁶, по издадени фактури, протоколи и актове неправилно през 2021 г., вместо да се включват във финансовите отчети за периода за който се отнасят.¹⁷

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г., за всички ДМА с незавършен процес на придобиване към края на отчетната година да се изготви и осчетоводи оценка на натрупаните разходи по придобиване.

Не е спазен принципът на начисляване, съгласно чл. 26, ал. 1, т. 4 и изискванията на чл. 3, ал. 2 от ЗСч за осъществяване на текущо счетоводно отчитане на всички стопански операции за признаване на ефектите от сделки и други събития в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Несвоевременното документирание на извършени СМР води до неточност на определените финансови показатели по чл. 130а от ЗПФ и до неправилно представяне на имущественото и финансово състояние на общината.¹⁸

Допуснатото е съществено по характер.

5. В Професионална гимназия по механизация на земеделското стопанство – гр. Септември (ВРБ), е извършено неправилно класифициране на ДМА, с обща стойност 15 095 лв., и не е приложен единен подход за счетоводното класифициране на активи:¹⁹

а) активи на обща стойност 9 653 лв., с индивидуални стойности при тяхното първоначално признаване са под определения със счетоводната политика на общината стойностен праг на същественост за признаване на ДМА от 500 лв. без ДДС, неправилно са признати по баланса на общината като ДМА – по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“.

¹⁶ В т.ч. за обект „Реконструкция на общински път, започващ от стопански двор „Фермата“ до път III-8402 Септември – Злокучене в землището на град Септември“ – 308 436 лв. и обект „Реконструкция на физкултурен салон в ОУ Ветрен дол“ – 99 658 лв.

¹⁷ Одитно доказателство № 5

¹⁸ Финансовите показатели на общината към 31.12.2021 г. са разгледани в раздел „Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби“ от одитния доклад.

¹⁹ Одитно доказателство № 6

Не е спазен определения в раздел V, „Оценка на активите“, т. А.ДМА, т. 1.2 от Счетоводната политика на Община Септември стойностен праг за признаване на ДМА от 500 лв. без ДДС, във връзка с т. 16.16 от ДДС № 20 от 2004 г.

С размера на неправилно класифицираните ДМА е завишен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ и е занижен шифър 0350 „Задбалансови активи“ от актива на баланса.

б) Неправилно по сметка 2060 „Стопански инвентар“ са признати придобити през предходни години климатици, на обща стойност 5 442 лв., вместо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“.

Не е спазено приложение № 2 от Счетоводната политика на Община Септември за класификация на разходите за придобиване на дълготрайни активи.

С размера на неправилно класифицираните ДМА е завишен шифър 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ и е занижен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ от актива на баланса.

в) по сметките 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и 2060 „Стопански инвентар“ са признати придобити през предходни години активи „павилион“, със стойности съответно 600 лв., 25 270 лв. и 4 200 лв.

Не е приложен единен подход в системата на първостепенния разпоредител с бюджет за счетоводното класифициране на активите. В Счетоводната политика на Община Септември не е регламентиран ред за отчитане на такива активи.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 61 от ДДС № 20 от 2004 г. относно прилагането на унифицирана счетоводна политика в рамките на цялата система от подведомствени разпоредители.

Допуснатото несъответствие е оценено по характер.

6. В приложението към годишния финансов отчет на Община Септември за 2021 г. не е оповестена информация за:²⁰

а) възприетите методи на амортизация за отделните групи активи, съгласно изискванията, дадени с т. 9, буква „а“ от СС „Отчитане на амортизациите“;

б) сумите на поетите ангажименти за придобиване на дълготрайните материални активи, включително размерът на авансовите плащания, съгласно изискванията, дадени с т. 12, буква „г“ от СС 16 „Дълготрайни материални активи“;

в) за всеки вид провизии - отчетната стойност на провизиите в началото и в края на периода, увеличенията в съществуващите провизии и отписаните провизии през периода, съгласно изискванията, дадени с т. 11.1, букви „а“, „б“ и „в“ от СС 37 „Провизии, условни задължения и условни активи“.

Допуснатото е съществено по характер.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

1. При извършените одитни процедури за проверка на отчитането на ползван безлихвен заем от Централния бюджет (ЦБ) е установено:²¹

²⁰ Одитно доказателство № 7

²¹ Одитно доказателство № 8

Община Септември е в процедура на финансово оздравяване, съгласуван е План за финансово оздравяване за периода 2017 - 2019 година със становище от министъра на финансите. През 2017 г. Община Септември е получила временен безлихвен заем от ЦБ, в размер на 3 352 625 лв., за изпълнение на актуализиран план за финансово оздравяване на Община Септември за периода 2017 - 2019 година на основание чл. 130ж от Закона за публичните финанси. Средствата са отпуснати на основание Решение № 664 от 28.03.2017 г. на Общински съвет – Септември, Писмо с изх. № 04-00-33 от 31.03.2017 г. и Искане за отпускане на безлихвен заем от ЦБ до министъра на финансите. С писмо, изх. № 08-00-304 от 05.04.2017 г., на министъра на финансите е изпратено становище по актуализиран план за финансово оздравяване на Община Септември. Крайният срок за погасяване е 31.12.2019 г., като към тази дата не са извършени плащания за погасяване на безлихвения заем от ЦБ.

През 2020 г. Община Септември е погасила общо 621 300 лв., в резултат просрочената стойност на дължимия и невъзстановен в срок заем от ЦБ е 2 731 325 лв.

През 2020 г. Община Септември е получила нов безлихвен заем от ЦБ на основание чл. 52, ал. 1, т. 2 и чл. 103, ал. 1 и 5 от ЗПФ, в размер на 2 656 800 лв., със срок на окончателно възстановяване до 23.12.2021 г. Безлихвеният заем е предназначен за погасяване чрез прихващане на невъзстановения размер от 2 731 325 лв. от предходния безлихвен заем, получен през 2017 г.

В резултат от извършеното прихващане, съгласно писмо изх. № 08-00-2254 от 17.12.2020 г. на министъра на финансите, дължимият остатък към 31.12.2020 г. по безлихвения заем за сметка на ЦБ, отпуснат на Община Септември по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ е в размер на 74 525 лв., а общата дължима стойност на двата безлихвени заема възлиза на 2 731 325 лв.

През 2021 г. Община Септември е погасила дължимият остатък от 74 525 лв. по получения безлихвен заем по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ през 2017 г.

През одитирания период е извършено прихващане, в размер на общо 296 921 лв., от изравнителната субсидия за 2021 г. на Община Септември за лихви по невъзстановения в срок безлихвен заем от ЦБ.

С писмо, изх. № 08-00-2378 от 30.11.2021 г., министърът на финансите удължава срока за възстановяване на непогасения безлихвен заем от ЦБ на основание чл. 52, ал. 1, т. 2 и чл. 103, ал. 1 и ал. 5 от ЗПФ, в размер на 2 656 800 лв., по предложена от Община Септември схема за погасяване до 23.12.2022 г.

Обстоятелството е оповестено в Приложението към консолидирания ГФО за 2021 г. на Община Септември.

Не са спазени условията на погасителния план на ползания безлихвен заем от ЦБ на основание чл. 52, ал. 1, т. 2 и чл. 103, ал. 1 и ал. 5 от ЗПФ, в размер на 2 656 800 лв. Определеният с писмо изх. № 08-00-2254 от 17.12.2020 г. срок за възстановяване до 23.12.2021 г. не е спазен, с писмо на министърът на финансите е удължен до 23.12.2022 г.

2. Община Септември отговаря на условията по чл. 130а, ал. 1 от ЗПФ за определянето ѝ като община с финансови затруднения през 2022 г., въз основа на данните от годишния финансов отчет към 31.12.2021 г.:²²

²² Одитно доказателство № 9

2.1. Наличните към края на годината задължения за разходи по бюджета на общината са в размер на 12 004 094 лв. и представляват 56,2 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за периода от 2018 г. до 2021 г. (21 362 038 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 8 799 788 лв. или 41,2 на сто в повече спрямо допустимите 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години.

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 1 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 2 от ЗПФ наличните към края на годината задължения за разходи по бюджета на общината да не надвишават 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години, във връзка с § 2 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

2.2. Поети ангажменти за разходи:

а) Наличните към края на годината поети ангажменти за разходи по бюджета на общината по чл. 94, ал. 3, т. 2 от ЗПФ във връзка с чл. 88²³ от Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2021 г. са в размер на 17 171 247 лв. и представляват 80,4 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за периода от 2018 г. до 2021 г. (21 362 038 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 6 490 228 лв. или 30,4 на сто в повече спрямо допустимите 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години.

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 2 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 3 от ЗПФ и чл. 88 от ЗДБРБ за 2021 г. наличните към края на годината поети ангажменти за разходи по бюджета на общината да не надвишават 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

б) Наличните към края на годината поети ангажменти за разходи по бюджета на общината са в размер на 23 225 302 лв. и представляват 108,7 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за периода от 2018 г. до 2021 г. (21 362 038 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 12 544 283 лв. или 58,7 на сто в повече спрямо допустимите 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години.

Не са спазени ограниченията на чл. 130а, ал. 1, т. 3 от ЗПФ наличните към края на годината поети ангажменти за разходи по бюджета на общината да не надвишават 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

2.3. Просрочените към 31.12.2021 г. задължения по бюджета на общината са в размер на 3 492 334 лв. и представляват 13,9 на сто от отчетените разходи за 2021 г. (25 204 679 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 2 232 100 лв. или

²³ Ограничението по чл. 94, ал. 3, т. 2 от ЗПФ не се прилага за ангажменти за разходи по сключени договори от общината през периода 2019 - 2021 г.: 1) за извършвани от общината услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси; 2) за сметка на трансферите от централния бюджет по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „г“ от ЗПФ.

8,9 на сто в повече спрямо допустимите 5 на сто от отчетените разходи за последната година.

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 3 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 4 от ЗПФ наличните към края на годината просрочени задължения по бюджета на общината да не надвишават 5 на сто от отчетените за последната година разходи на общината, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

3. В Община Септември през 2016 г. е приета Стратегия за управление на риска за периода 2016 г. - 2019 г.²⁴ Стратегията не е актуализирана, в общината няма създаден риск-регистър, не са идентифицирани и оценени рисковете в областта на финансово-счетоводната дейност.²⁵

Не са спазени изискванията на чл. 12, ал. 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор утвърдената стратегия за управление на риска да се актуализира на всеки три години или при настъпване на съществени промени в рисковата среда и контролните дейности, целящи намаляването на риска, да се анализират и актуализират най-малко веднъж годишно.

4. В Община Септември не е създаден одитен комитет, въпреки че попада в обхвата на чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор.²⁶

Не са спазени изискванията за задължително създаване на одитен комитет в общините, в които има изградено звено за вътрешен одит, регламентирани в чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор, във връзка с чл. 21 от ЗПФ, и във връзка с § 2 от допълнителните разпоредби на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Община Септември в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на квалифицирано мнение.

Обръщане на внимание – заеми от сметката за чужди средства

Сметната палата обръща внимание на информацията от Приложението към консолидирания годишен финансов отчет, в което по подходящ начин е посочено, че Община Септември е ползвала временен безлихвен заем от сметката за чужди средства за извършване на плащания по бюджета.

²⁴ Пиета с Решение № 348 от 28.06.2016 г. на Общински съвет – Септември.

²⁵ Одитно доказателство № 10

²⁶ Одитно доказателство № 18

Община Септември е ползвала през предходни периоди временен безлихвен заем от сметката за чужди средства за извършване на плащания по бюджета, в размер на 398 682 лв., които не са възстановени към 31.12.2021 г.

През периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. е ползван допълнително временен безлихвен заем от сметката за чужди средства за извършване на плащания по бюджета в размер на 54 907 лв. и са възстановени 56 420 лв.

Невъзстановените средства към 31.12.2021 г. са в размер на общо 397 169 лв.

Извършено е оповестяване за ползвания заем от набирателната сметка за чужди средства в Обяснителната записка към ГФО за 2021 г.

Сметната палата е обърнала внимание за ползвания и невъзстановен заем от сметката за чужди средства и при извършените финансови одити на ГФО на Община Септември за предходните отчетни периоди.²⁷

Съгласно чл. 147 от ЗПФ чрез сметките за чужди средства не може да се извършват и отчитат други дейности освен администрирането на чужди средства и дейността на съответните държавни органи по принудително изпълнение и конфискуване на активи и последващото управление и разпределение на събраните средства съгласно изискванията на приложимото законодателство.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-02-068 от 30.05.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

²⁷ Одитно доказателство № 11

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания във консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.
- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениеята на Сметната палата се основават на одитните доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, коригирани по време на одита, и съществени недостатъци на вътрешния контрол, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за финансовия отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Сметната палата не модифицира одитното мнение във връзка с включените в Част II на настоящия одитен доклад други констатации.

Коригирани неправилни отчитания

1. При извършени одитни процедури за проверка на отчитането на краткосрочните и дългосрочни заеми от „ФОНД ФЛАГ“ ЕАД е установено:²⁸

1.1. За получени краткосрочни заеми от фонда, към 31.12.2021 г. по сметка 1991 „Краткосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление““ са отчетени общо 1 548 975 лв., представляващи непогасени главници по пет заема.²⁹ Заемите са сключени през предходни отчетни периоди, като след сключени анекси през 2021 г. срокът за погасяването им е удължен за следващата година.

²⁸ Одитно доказателство № 12 и Одитно доказателство № 13

²⁹ В т.ч.: По договор № 1173 от 27.07.2020 г.: 480 827 лв., с Анекс № 1 от 25.06.2021 г. срокът за погасяване на дължимите вноски е удължен до 25.06.2022 г.; По договор № 1051 от 21.01.2019 г.: 610 872 лв., с Анекс № 7 от 09.12.2021 г. срокът за погасяване на дължимите вноски е удължен до 25.12.2022 г.; По договор № 1113 от 25.09.2019 г.: 29 784 лв., с Анекс № 7 от 09.12.2021 г. срокът за погасяване на дължимите вноски е удължен до 25.04.2022 г.; По договор № 1114 от 25.09.2019 г.: 213 057 лв., с Анекс № 7 от 24.09.2021 г.

В счетоводните регистри заемите са признати като краткосрочни, по сметка 1991 „Краткосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление“, въпреки че с удължаването на срока за издължаване, същите е следвало да се преквалифицират като дългосрочни и да се признаят в отчетността по счетоводни сметки 1992 „Дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление““ и 1993 „Текущ дял по дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление“ към 31.12.2021 г.

1.2. За получени три дългосрочни заеми от „ФОНД ФЛАГ“ ЕАД, с дължими главници в размер на 533 283 лв. към 31.12.2021 г., осчетоводени по сметка 1992 „Дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление““ не е отчетен текущият дял на задълженията за следващия отчетен период, в размер на общо 227 928 лв.³⁰, по кредита на сметка 1993 „Текущ дял по дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление““ срещу дебитиране на сметка 1992 „Дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление““.

Не са спазени характеристиките на сметките от СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г., и указанията, дадени в Тема № 5 „Отчетност на бюджетните организации при сключени договори за финансов лизинг“ от Коментари по методологически въпроси, публикувани на страницата на МФ, относно изискването съобразно погасителния план доколкото се касае за дългосрочен заем, следва най-късно до края на отчетната година (преди приключвателните операции) да се съставя счетоводно записване за прехвърляне на припадащия се текущ дял от плащанията по главницата от дългосрочния заем, която подлежи на погасяване в едногодишен срок от края на отчетната година.

2. Особен залог на стойност 1 328 313 лв., учреден в полза на „ФОНД ФЛАГ“ ЕАД (заложен кредитор) за обезпечаване на вземанията на кредитора по договор³¹, не е отписан от отчетността по сметка 9233 „Обезпечени задължения по реда на особените залози“, въпреки че не е валиден към 31.12.2021 г.³²

Не е спазен принципа на начисляване, съгласно чл. 26, ал. 1, т. 4 и изискванията на чл. 3, ал. 3 от ЗСч за осъществяване на текущото счетоводно отчитане на основата на документална обоснованост на стопанските операции и факти.

3. Отчетът за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средства от Европейския съюз и сметките за чужди средства на Община Септември за 2021 г. (отчета по т. 1.3 от Заповед № ЗМФ-1338/2015 на министъра на финансите), не съдържа данни за предходната година, като колоните „Бюджет“, „Сметки за средства от Европейския

срокът за погасяване на дължимите вноски е удължен до 25.03.2022 г.; По договор № 1202 от 23.10.2020 г.: 214 435 лв., с Анекс № 7 от 24.09.2021 г. срокът за погасяване на дължимите вноски е удължен до 25.09.2022 г.

³⁰ В т.ч.: По договор 957 от 27.02.2018 г. със срок на погасяване до 25.01.2023 г.: 12 равни месечни вноски по 4 220 лв., или общо 50 640 лв.; По договор 1078 от 05.07.2019 г. със срок на погасяване до 25.05.2024 г. 12 равни месечни вноски по 12 374 лв., или общо 148 488 лв.; По договор 1259 от 13.07.2021 г. със срок на погасяване до 25.05.2026 г.: 12 равни месечни вноски по 2 400 лв., или общо 28 800 лв.

³¹ Договорът за особен залог е сключен за обезпечение на задълженията по заем от „ФОНД ФЛАГ“ ЕАД, съгласно договор № 1079 от 27.07.2019 г., който е погасен към 31.12.2021 г.

³² Одитно доказателство № 14 и Одитно доказателство № 13

съюз“ и „Сметки за чужди средства“ не са попълнени с отчетните данни към 31.12.2020 г.³³

Не са спазени указанията за попълване, дадени в макета на Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за 2021 г. – приложение към ДДС № 7 от 2021 г. на МФ.

4. През одитирания период са установени следните неправилни отчитания, свързани с отчитане на капиталови разходи:³⁴

4.1. Начислени в отчетна група „Бюджет“ през 2021 г. разходи за основен ремонт на общински път, започващ от стопански двор „Фермата“ до път III-8402 Септември – Злокучене, в размер на общо 971 916 лв., неправилно са капитализирани в отчетна група ДСД, на стойност 1 326 548 лв., или с 354 632 лв. в повече.³⁵

Не са спазени изискванията на чл. 3, ал. 3 от ЗСч за осъществяване на текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти.

4.2. Завършен към 01.06.2021 г. ремонт на покрива на ОУ „Христо Смирненски“, с. Ветрен дол, на обща стойност 78 916 лв., неправилно е осчетоводен в отчетна група „Бюджет“ по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и параграф 51-00 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи“ – 59 485 лв. (в ОБА - ПРБ), и в ОУ „Христо Смирненски“, с. Ветрен дол – ВРБ по сметка 2031 „Административни сгради“ и подпараграф 52-02 „Придобиване на сгради“ – 19 431 лв., вместо изцяло да бъде отнесен в увеличение на стойността на сградата по сметка 2031 „Административни сгради“ и отчетен по параграф 51-00 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи“ във ВРБ ОУ „Христо Смирненски“, с. Ветрен дол.³⁶

Не са спазени изискванията на т. 16.15. от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и т. 6.1. от НСС 16 „Дълготрайни материални активи“, относно коригиране на стойността на актива с последващи разходи, когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г., за всички ДМА с незавършен процес на придобиване към края на отчетната година да се изготви и осчетоводи оценка на натрупаните разходи по придобиване.

Не са спазени изискванията за осчетоводяване на разходите в съответствие с техния характер по сметки съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. на МФ и по параграфи съгласно ЕБК за 2021 г., утвърдена от министъра на финансите с ДДС № 10 от 2020 г.

4.3. В Кметство с. Семчиново (ВРБ), закупена през 2020 г. ограда за стадиона, на стойност 27 300 лв., но монтирана само половината от нея, неправилно е осчетоводена в отчетна група „Бюджет“ по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, вместо по сметка 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“

³³ Одитно доказателство № 15 и Одитно доказателство № 13

³⁴ Одитно доказателство № 13

³⁵ Одитно доказателство № 5

³⁶ Одитно доказателство № 5

до приключване на обекта. Неправилно през 2021 г. са начислени разходи за амортизация на оградата, в размер на 3 145 лв., по сметка 6034 „Разходи за амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ в кореспонденция със сметка 2414 „Амортизация на машини, съоръжения, оборудване“.³⁷

Не са спазени характеристиките на сметките, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 36.1 от ДДС № 5 от 2016 г. относно стартирането (подновяването) на начисляването на амортизациите.

4.4. През 2021 г. са съставени счетоводни операции за прехвърлянето от сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в отчетна група ДСД, на акумулирани разходи от извършена реконструкция и рехабилитация на шест обекта от уличната мрежа на Община Септември. Пет от обектите, на обща стойност 2 067 023 лв., са въведени в експлоатация на 23.12.2020 г., и един, със стойност 158 483 лв. – на 24.02.2021 г.

Въведените в експлоатация през 2020 г. пет обекта, на обща стойност 2 067 023 лв., неправилно са прехвърлени по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ през 2021 г., вместо през годината за завършването им.

Начисляването на разходи за амортизация на шестте обекта е стартирало от месец юни 2021 г., вместо от месец януари (за петте обекта) и от месец март (за шестия обект) на същата година.

В резултат на по-късното прехвърляне на обектите по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ не са начислени разходи за амортизация в размер на 86 484 лв., по дебита на сметка 6037 „Разходи за амортизация на инфраструктурни обекти“ и кредита на сметка 2417 „Амортизация на инфраструктурни обекти“.³⁸

Не е спазена т. 18 от Амортизационната политика на Община Септември, с която е определено начисляването на амортизацията да стартира от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба, като за придобити/въведени в употреба през последното тримесечие на финансовата година активи начисляването на амортизацията да започва от месец януари на следващата година, във връзка с указанията на МФ дадени в т. 36.1 от ДДС № 5 от 2016 г. относно стартирането (подновяването) на начисляването на амортизациите..

4.5. При извършени одитни процедури за проверка на разходи за материали е установено, че разходи за изграждане на допълнителна оградна система към спортна площадка за мини футбол в с. Злокучене“, в размер на 16 440 лв., неправилно са осчетоводени през 2020 г. като разходи за материали по сметка 6019 „Разходи за други материали“, вместо да бъдат капитализирани към стойността на изграждащата се спортна площадка.³⁹

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на общината за 2020 г.

Не са спазени указанията за първоначална оценка на ДМА, дадени в т. 16.5 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и т. 4 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“.

³⁷ Одитно доказателство № 5

³⁸ Одитно доказателство № 5

³⁹ Одитно доказателство № 1

4.6. При извършения финансов одит на ГФО на общината за 2020 г. е установено неправилно класифициране на придобити през 2020 г. ДМА, с обща стойност 24 227 лв., и не е приложен единен подход за счетоводното класифициране на активи, при следните ВРБ:⁴⁰

а) в ДГ „Слънчево детство“ – с. Ветрен дол, при извършена реконструкция на сграда на ДГ „Варвара“ са закупени активи - „бойлер 200 – комбиниран“, на стойност 1 584 лв., и „циркуляционна помпа“ – 830 лв.⁴¹ Активите, на обща стойност 2 414 лв., неправилно са признати по сметка 2031 „Административни сгради“, вместо по сметка 2060 „Стопански инвентар“ (бойлера) и 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ (помпата).

Не са спазени указанията дадени от министъра на финансите в т. 16.15.5. от ДДС № 20 от 2004 г, относно изискването стойността на сградите не следва да се увеличава със стойността на инсталираните в тях ДМА, когато тези активи са разграничими и могат да съществуват и да се подменят самостоятелно, без да се нарушава конструкцията на сградата.

б) в СУ „Христо Ботев“ – гр. Септември - ВРБ неправилно по сметка 2060 „Стопански инвентар“ са признати придобити през 2020 г. климатици и озонови концентратори, на обща стойност 21 813 лв., вместо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“.

Не е спазено приложение № 2 от Счетоводната политика на община Септември за класификация на разходите за придобиване на дълготрайни активи.

4.7. При извършения финансов одит на ГФО на общината за 2020 г. е установено, че за въведени през 2020 г. обекти в експлоатация, на обща стойност 1 231 256 лв., не са начислени разходи за амортизация.⁴²

4.7.1. В ОБА (ПРБ), за въведени в експлоатация през м. април 2020 г. два обекта на обща стойност 872 565 лв.:

а) с разрешение за ползване № ДК-07-ПЗ-21 от 24.04.2020 г. е въведен в експлоатация обект „Реконструкция и рехабилитация на ул. „Г. С. Раковски“ – гр. Септември“. Обектът, с отчетна стойност 308 690 лв., е признат по баланса на общината в отчетна група ДСД по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ през м. декември 2020 г. Към 31.12.2020 г. не са начислени разходи за амортизация на обекта, за месеците от май до декември включително;

б) с разрешение за ползване № ДК-07-ПЗ-26 от 27.04.2020 г. е въведен в експлоатация обект „Реконструкция и рехабилитация на ул. „Иван Вазов“ – гр. Септември“. Обектът, с отчетна стойност 563 875 лв., е признат по баланса на общината в отчетна група ДСД, по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ през м. декември 2020 г. Към 31.12.2020 г. няма начислени разходи за амортизация на обекта, за месеците от май до декември включително.

Не е спазена т. 18 от Амортизационната политика на Община Септември, с която е определено начисляването на амортизацията да стартира от месеца, следващ

⁴⁰ Одитно доказателство № 1

⁴¹ Със Счетоводната политика на Община Септември е определен праг за признаване на активи като ДМА е 500 лв. (без ДДС).

⁴² Одитно доказателство № 1

месеца, в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба, като за придобити/въведени в употреба през последното тримесечие на финансовата година активи начисляването на амортизацията да започва от месец януари на следващата година.

В т. 28 от Амортизационната политика на Община Септември е определено за инфраструктурните обекти по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ да се прилага срок на годност 10 години, т.е. годишна амортизационна норма от 10%, при остатъчна стойност от 4%. Изчислени на тази база разходите за амортизация на двата обекта, за месеците от май до декември 2020 г., следва да бъдат в размер на общо 55 844 лв.

За коригиране на неправилните отчитания през 2021 г. е съставена неправилна счетоводна операция по дебита на сметка 6037 „Разходи за амортизация на инфраструктурни обекти“ и кредита на сметка 2417 „Амортизация на инфраструктурни обекти“ за сумата от 55 844 лв., вместо по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“. По време на одита неправилното отчитане е коригирано.

Не са приложени указанията, дадени от министъра на финансите с т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г., за коригиране на грешки от минали години чрез съответните сметки от групи 69 „Намаление на нетните активи от други събития“ и 79 „Увеличение на нетните активи от други събития“ на СБО.

4.7.2. В ДГ „Слънчево детство“ – с. Ветрен дол (ВРБ), завършен през м. септември 2020 г. ремонт („Реконструкция на сграда на ДГ Варвара“) на обща стойност 358 691 лв.⁴³, е отнесен в увеличение на стойността на сградата (по сметка 2031 „Административни сгради“) неправилно през м. декември 2020 г., вместо през месеца на завършване, в резултат на което не са начислени амортизации върху увеличената стойност на сградата за последното тримесечие на 2020 г., в размер на 1 793 лв.

Не е спазена т. 18 от Амортизационната политика на Община Септември, където е определено начисляването на амортизацията да започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба, като за придобити/въведени в употреба през последното тримесечие на финансовата година активи начисляването на амортизацията да започва от месец януари на следващата година.

5. В Кметство с. Ковачево (ВРБ), налични на склад материали, закупени по две фактури, с обща стойност от 44 346 лв., неправилно са изписани на разход по сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, вместо да бъдат признати по баланса – по сметка 3020 „Материали“.⁴⁴

Не са спазени изискванията за осчетоводяване на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

⁴³ Стойността на отчетения ремонт от 361 105 лв. намалена със стойността на включени към ремонта активи на обща стойност 2 414 лв. (в т.ч. „бойлер 200 – комбиниран“ – 1 584 лв. и „циркуляционна помпа“ – 830 лв.).

⁴⁴ Одитно доказателство № 16 и Одитно доказателство № 13

6. В ОБА (ПРБ), салдото по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ към 31.12.2021 г. неправилно е завишено със сумата от 36 727 лв., в резултат на:⁴⁵

а) предоставени през 2017 г. аванси за организиране на музикално – артистична програма, на обща стойност 21 300 лв., не са отписани на разход, въпреки изпълнението на ангажимента и издаването на фактура за окончателно плащане от 01.09.2017 г.

Съгласно указанията, дадени от министъра на финансите с т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г., за отписването на аванса през 2021 г. е следвало да бъде използвана сметка 6915 „Отписани други вземания (приходно-разходни позиции) от местни лица“.

б) Предоставени аванси по договор от 16.06.2021 г. за изработка на продукт „Термолющен гранит с размери 60/33/10 см.“, на обща стойност 26 863 лв., не са намалени, със сумата от 15 427 лв., в резултат на получена на 08.12.2021 г. част от продуктите, които е следвало да бъдат признати по баланса по сметка 3020 „Материали“.

Не са спазени характеристиките на сметките, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

Не е спазено изискването на т. 28 от ДДС № 3 от 2009 г. на МФ, относно осчетоводяване на изплатени през текущата година суми срещу бъдеща доставка на услуга, а едва при предоставянето на услугата, авансът за доставката се закрива.

7. В Професионална гимназия по транспорт – с. Виноградец (ВРБ), е извършено неправилно класифициране на ДМА, с обща стойност 9 624 лв.:⁴⁶

а) активи (хладилник, трактори, компресор, валяк и др.), на обща стойност 6 154 лв.⁴⁷, с индивидуални стойности под определения със счетоводната политика на общината стойностен праг на същественост за признаване на ДМА от 500 лв. без ДДС, неправилно са признати по баланса на училището като ДМА.

Не е спазен определения в раздел V, „Оценка на активите“, т. А.ДМА, т. 1.2 от Счетоводната политика на Община Септември стойностен праг за признаване на ДМА от 500 лв. без ДДС.

б) Неправилно по сметка 2060 „Стопански инвентар“ е признат придобит през предходна година климатик, на стойност 2 670 лв., вместо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“;

в) Неправилно по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ е признат придобит през предходна година трактор, на стойност 800 лв., вместо по сметка 2059 „Други транспортни средства“.

Не е спазено приложение № 2 от Счетоводната политика на Община Септември за класификация на разходите за придобиване на дълготрайни активи.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

В Община Септември не са въведени адекватни контролни дейности, които да предотвратят и минимизират съществуващи рискове от допускане на неправилни отчитания при отчитане на общинските имоти, заемите, обезпечените задължения по реда на особените залози, обезценката на нефинансовите дълготрайни активи,

⁴⁵ Одитно доказателство № 17 и Одитно доказателство № 13

⁴⁶ Одитно доказателство № 6 и Одитно доказателство № 13

⁴⁷ По сметки 2049 – 5 612 лв. и 2060 – 542 лв.

капиталовите разходи, предоставените аванси по договори, материалите, разходите за амортизация, оповестяването на информация в приложението към годишния финансов отчет и други стопански операции, в резултат на което са допуснати неправилни отчитания, включени в одитния доклад.

На основание т. 68 от ДДС № 7 от 31.12.2021 г. на Министерството на финансите, по време на финансовия одит са извършени корекции на Баланса, Оборотната ведомост, Отчета за приходите и разходите, Отчета за касовото изпълнение на бюджета (Б-3) и Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства към 31.12.2021 г. на Община Септември. Коригираният ГФО за 2021 г. е зареден с системата „ИСО“ на МФ на 19.07.2022 г. и е представен в Сметна палата, ИРМ-Пазарджик, с писма вх. №№ 07-02-1463 и 07-02-1464 от 19.07.2022 г.

В подкрепа на констатациите са събрани 18 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Пазарджик, бул. „България“ № 2, ет. 12, кабинет 1210.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 002 от 11.01.2023 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за община Септември и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Наименование	Брой страници
1	Работен документ № ГФО-2.16-20 за проверка на предприятиите към 31.12.2021 г. действия за коригиране на неправилни отчитания, установени при извършен от Сметната палата одит на ГФО на Община Септември за 2020 г.	17
2	Работен документ № ГФО-2.16-11 за проверка на коригиращите операции на допуснати неправилни отчитания, установени при извършен от Сметната палата финансов одит на ГФО за 2020 г. на Община Септември	12
3	Констативен протокол № ГФО-2.2-1 за резултатите от извършени проверки за извършен преглед за обезценка на НФДА през 2021 г.	1
4	Работен документ № ГФО-2.16-14 за проверка на активите, отчетени по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ и счетоводните отчитания по сметка 7801 „Преценка на нефинансови дълготрайни активи“ в отчета група ДСД	155
5	Работен документ № ГФО-2.8 за проверка на капиталовите разходи	66
6	Работен документ № ГФО-2.16-17 за проверка на активите, отчетени по сметки 2041, 2049, 2059 и 2060, в отчетна група „Бюджет“	15
7	Работен документ № ГФО-2.24 за проверка на извършените оповестявания	7
8	Работен документ № ГФО-2.16-4 за проверка на отчитането на получен временен безлихвен заем от Централния бюджет в Община Септември към 31.12.2021 г.	12
9	Работен документ № ГФО-2.16-19 за проверка на изпълнението на условията по чл. 130а, ал. 1 от ЗПФ, в Община Септември към 31.12.2021 г.	4
10	Работен документ № ГФО-2.27 за проверка на амортизациите	18
11	Работен документ № ГФО-2.16-3 за проверка на ползвани временни безлихвени заем от набирателната сметка за чужди средства към 31.12.2021 г.	4
12	Работен документ № ГФО-2.16-8 за проверка на отчитането на заемите от небюджетни предприятия – параграф 83-00 и сметки 1991, 1992 и 1993	53

13	Работен документ № ГФО-2.16-22 за проверка на предприятиите към 31.12.2021 г. действия за коригиране на неправилни отчитания, установени по време на одита на ГФО на Община Септември за 2021 г.	69
14	Работен документ № ГФО-2.16-5 за проверка на отчитането на обезпечените задължения по реда на особените залози, отчетна група „Бюджет“ в Община Септември към 31.12.2021 г.	21
15	Работен документ № ГФО-2.7-2 за проверка за съответствие на Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средства от Европейския съюз и сметките за чужди средства	5
16	Работен документ № ГФО-2.16-16 за проверка на отчитането на разходите за външни услуги и текущ ремонт, свързаните с тях поети ангажименти за разходи и нови задължения за разходи, отчетна група „Бюджет“	58
17	Работен документ № ГФО-2.16-21 проверка на отчитането на предоставените аванси и свързаните с капиталовите разходи поети ангажименти за разходи и нови задължения за разходи	16
18	Отговор на въпрос относно спазването на изискването на чл. 18, ал. 1 от ЗВОПС за създаването на одитен комитет в Община Септември	2